

Какво значи „достойнство“?

Новини | Общество | на 03.10.2023 07:23 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Аля плаче. Учителката по биология е крещяла, обиждала я е, а после я е наказала да стои права в ъгъла на стаята. И всичко това - само защото е поправила грешка, която самата учителка е допуснала!

- Не плачи! - утешават я нейните приятелки. - Иди до учителската стая да се извиниш и тя ще ти прости. Тя обича да ѝ се молят.

Аля обаче не е съгласна.

- Да се извиня, без да съм виновна! - възразява тя през сълзи. - За нищо на света! Аз съм права.

- Но тя е учителка, а ти си дете! - убеждават я приятелките.

- Какво от това? Аз имам някакво достойнство!

Да имаш достойнство, значи да знаеш, че имаш правото да бъдеш уважаван сам по себе си - независимо дали си дете или възрастен, момиче или момче, независимо къде си роден, как изглеждаш, кои са родителите ти, какъв е успехът ти в училище.

Просто защото си човешко същество. И имаш правото да очакваш другите да те зачитат като човек.

Ако Аля се извини, без да е виновна, може би ще си спести неприятности. Но пък ако отстоява правотата си, ще запази нещо важно - по-важно дори от училището. Своето самоуважение.

Мишо влиза в клас и вижда другите момчета да подритват чантата на Деян, а той да не може да си я вземе. Отива до тях, рязко взема чантата и я връща на собственика ѝ. Момчетата са удивени: та Мишо е техен приятел, никога не е бил приятел на Деян! Всъщност двамата не могат да са по-различни - единият е прилежен ученик, другият едва връзва тройките, единият обича футбол, другият не ще и да знае, единият е отдавна в класа, другият - отскоро.

- Няма значение - казва Мишо. - Той има достойнство.

Човек пази достойнството на другите не защото те са такива или онаквива. А защото всеки човек има право на основно уважение. То значи, че хората не могат да бъдат унижавани.

Когато момчетата са ритали чантата на Деян, това е било унижително за него. Затова Мишо се е намесил да спаси достойнството му.

Мила слуша как приятелките ѝ коментират новото момиче, как се присмиват на външността му. И ги моли да спрат - това не е достойно.

Като пази достойнството на момичето, Мила пази и достойнството на приятелките си. Когато човек прави нещо лошо, нещо, което го излага и го представя в лоша светлина, ние казваме, че той или тя има недостойно поведение. Че човек, който се уважава, не прави така.

Понякога човек може да е унизен не от конкретни други хора, а от обстоятелствата.

Например ако е бездомен, ако трябва да рови в кофите, за да си намери храна. Всички страни в ЕС се стремят да имат политика, която да помага на тези хора и да пречи това да се случва.

Философът Кант казва, че има неща, на които не трябва да се слага цена. Защото цена имат нещата, които могат да се купуват, продават и разменят. Те са средства. Например един килограм картофи е средство да се нахраниш. Други обаче не са средства, а цел.

Човекът например не може да бъде средство. Той е целта. Целта ни е всички хора да са щастливи, да добруват. Точно защото е цел, а не средство, човекът има достойнство.

Достойнството е важно и в религиите. Много често те дават за пример личности, които са минали през изпитания, мъчения, дори смърт - но не са се отказали от вярата си. С това те са утвърждавали своето достойнство - показвали са, че то няма цена.

Достойнството е една от основните ценности в Европейския съюз. Това значи, че ако някой е унижаван, той има право на защита. Най-напред, разбира се, може да се обърне към своята държава. Защото всички държави в ЕС са подписали Европейската конвенция за правата на човека и са длъжни да я спазват. Ако така не стане - в Страсбург има Европейски съд за човешките права. Защото достойнството е много, много важно нещо, което непременно трябва да бъде запазено.

Преди всичко обаче достойнството е нещо, което е вътре в теб. И твоето поведение, независимо от обстоятелствата, може да ти помогне да го запазиш.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/3375-kakvo-znachi-dostoynstvo>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

